

ØSTFOLD
FYLKESKOMMUNE

Fra planvillniss til plansanering - opprydding av planporteføljen i Østfold

Elin Tangen Skeide, Østfold fylkeskommune

Tre nye regionale planer -hovedgrep

- Justering, prioritering og forenkling
- Sammenheng i forståelse, løsning og virkemidler
- Prosess og dialog
- Differensiering og tilpasning

Fase 1: ETABLERE
ØSTFOLDFOKUS

Fase 2: KLAR FOR
HANDLING

Fase 3:
SLUTTFØRING
runde 1

Fase 4: Høring 2

Vurdere

Prioritere

Blindsoner

Relevans

Nivå

Virkemidler

Tiltak

Utkast nye
regionale
planer
Østfold

Offentlig
ettersyn 1

Offentlig
ettersyn 2

Februar 2024

Juni 2024

Februar 2025

Oktober 2025

juni 2026

Mål

Hvor vil vi med samfunnsutviklingen?

Fem langsiktige utviklingsmål

1 Natur, klima og planetens tålegrense

I 2040 er hensynet til naturen og planetens tålegrenser grunnleggende for all samfunnsutvikling i Østfold. Østfold er et bærekraftig og klimasmart lavutslippssamfunn, som har god kunnskap til våre økosystemer, og som tar vare på det biologiske mangfoldet, naturområdene og matjordene i Østfold. Vi vektlegger beredskap, klimatilpasning og matsikkerhet, og forvalter våre naturressurser langsiktig, effektivt og nyskapende. Resultatet er gode levekår og et godt livsgrunnlag for dagens og morgendagens innbyggere.

2 God livskvalitet og like muligheter

I 2040 lever alle mennesker i Østfold verdige og meningsfylte liv. Vi har trygge arbeidsplasser og tilgang til relevant utdanning. Fylket kjennetegnes av gode, varierte boområder med levende møteplasser. Kulturlivet og foreningslivet er rikt, og vi kan dyrke natur- og friluftsinnteressene våre. Østfoldsamfunnet er åpent, mangfoldig og inkluderende.

3 Grønn og rettferdig verdiskaping

I 2040 er Østfold en nyskapende, internasjonalt konkurransedyktig og mangfoldig næringsregion som leder an i det grønne skiftet. Vi har attraktive private og offentlige arbeidsplasser, velfungerende markeder, ledende forsknings- og kompetansemiljøer og høy sysselsetting. Vi har et rettferdig og anstendig arbeidsmarked. Østfold viser vei i utviklingen av sirkulær økonomi. Vekst og verdiskaping i Østfold tar hensyn til naturen, ivaretar samfunnssikkerhet og beredskap og skaper velferd og god livskvalitet for innbyggerne.

4 Omstilling og tillit

I 2040 er Østfold et sterkt og trygt samfunn, som kan møte både kjente og uforutsette utfordringer og endringer. I Østfold har vi verktøyene vi trenger for å vende utfordringer til muligheter. Østfoldsamfunnet er godt forberedt på både akutte og langsiktige konsekvenser av klima- og miljøendringene. Næringslivet har god evne til å håndtere og utnytte endringer i teknologi, kompetansebehov og økonomiske forutsetninger. I 2040 deltar mange innbyggere i utviklingen av Østfold, og vi har tillit til hvordan fylket styres. Innbyggerne har fremtidsro og opplever høy grad av trygghet, livskvalitet, tilhørighet, frihet og tillit.

5 Sammen skaper vi Østfold

I 2040 har vi sterk kultur for samarbeid og kunnskapsdeling i Østfold. Vi har sterke og forpliktende partnerskap hvor offentlige aktører, næringsliv, frivillighet, forskning og enkeltmennesker deltar. Samarbeidet foregår på tvers av geografi og forvaltningsnivåer. Østfold deltar aktivt i nasjonalt, grenseregionalt og internasjonalt arbeid. Det gir oss kunnskap, kompetanse og gjennomslag til å nå målene vi har satt oss.

7 av 19 delmål

Reduserte klimagassutslipp

Klimagassutslippene i Østfold er redusert med 60% innen 2030 og 80 % innen 2040.

Fossilfri energibruk

I 2040 er all energiproduksjon og –bruk i Østfold fossilfri eller avfallsbasert

Energibalanse i fylket

I 2040 produseres det like mye energi som det forbrukes i Østfold

Natur og arealnøytralitet

Forbruket av areal er redusert og innen 2040 har fylket nærmet seg natur- og arealnøytralitet.

Beskyttet og restaurert

Fylkets vassdrag, land-, og havområder er bevart, beskyttet og restaurert i tråd med naturavtalen

Dyrket og dyrkbar mark

Dyrket og dyrkbar mark i Østfold blir ikke omdisponert

Redusert transportbehov

I 2040 er veksten i transportbehovet og personbiltrafikken i fylket redusert. I byvekstavtaleområdene er personbiltransporten på samme nivå eller lavere enn referanseåret 2023 innen 2033 og ytterligere redusert innen 2040

+ kompetanse, deltakelse,
arbeidsliv, omstillingsevne,
demokrati og samarbeid

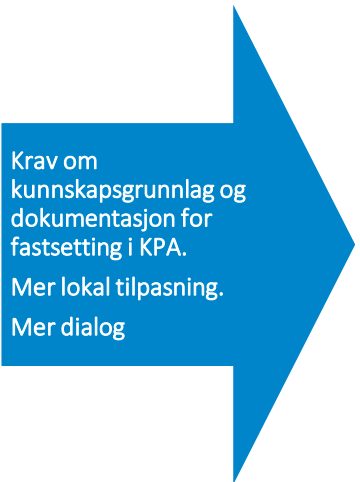
Temainndeling i høringsutkastet våren 2025

Økt livskvalitet, deltakelse og likeverd	Kompetanse og verdiskaping	Areal og mobilitet
1. Levekår 4 strategier 18 tiltak i handlingsprogrammet 2.Deltakelse 5 strategier 16 tiltak i handlingsprogrammet	1.Arbeid, inkludering og kompetanse 5 strategier 18 tiltak i handlingsprogrammet 2.Grønn og rettferdig verdiskaping 6 strategier 26 tiltak i handlingsprogrammet	1.Forvaltning av natur- og kulturressurser 9 strategier 32 tiltak i handlingsprogrammet 2.Senter- og mobilitetsstruktur 4 strategier 18 tiltak i handlingsprogrammet 3.Arealutvikling 7 strategier 14 tiltak i handlingsprogrammet 4.Mobilitet 2 strategier 8 tiltak i handlingsprogrammet
9 strategier	11 strategier	22 strategier

Østfold mot 2050
Fastsetter langsiktig grense og utviklingsretning
Arealpott styrer arealbeslaget i kommuneplanene
Fastsetter senterstrukturen
Fastsetter regionale næringsområder
Regional planbestemmelse for lokalisering av handel

NYE REGIONALE PLANER	Kommuneplaner
Gjeldende kommuneplaner ligger til grunn for langsiktig grense Innstramming for tema natur	<i>Fastsetter langsiktig grense Ut fra retningslinjer og krav om dimensjonerings-grunnlag og på bakgrunn av planvask</i>
Angir ambisjon om vekstfordeling	<i>Fastsetter vekstfordelingen</i>
Viderefører senterstrukturen	<i>Revurderer og fastsetter senterstrukturen</i>
Regionale næringsområder er et gode som kan oppnås. Må oppfylle krav mot «goder»	<i>Avklarar regionale næringsområder</i>
Retningslinjer for handel Retningslinjer om ABC-prinsippet	<i>Kommunene kategoriserer arealene og fastsetter områder for handel</i>

To alternativer for bruk av virkemidler

Alternativ a

Retningslinjer dyrket og dyrkbar mark og natur

HP

Alternativ b

Retningslinjer dyrket og dyrkbar mark og natur

Bestemmelser dyrket mark og utvalgte naturtyper

HP

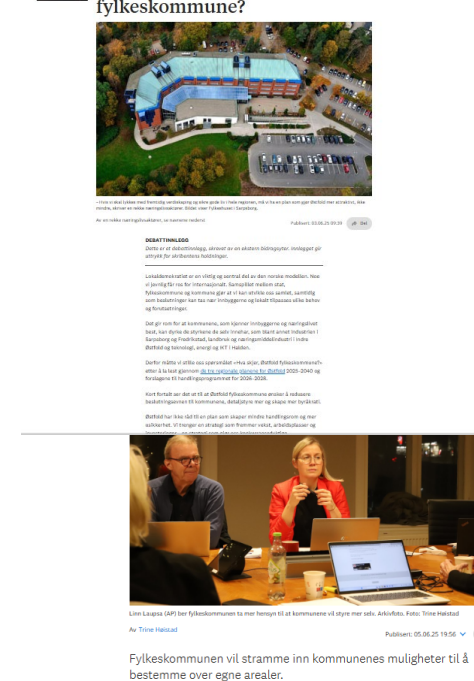
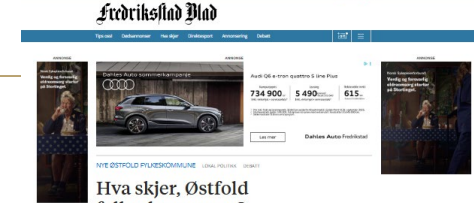
Høringsfrist 30. juni

- 73 høringsinnspill
- 14 kommuner, 3 Interkommunale politiske råd,
- 3 nabofylker/regioner, statsforvalter og länsstyrelser, direktorater, statlige foretak mv.
- 26 svar fra næringsliv og ulike typer organisasjoner, i tillegg; nettverk, komiteer, politiske partier og privatpersoner.
- Hovedvekt av innspillene til Areal og mobilitets-temaene

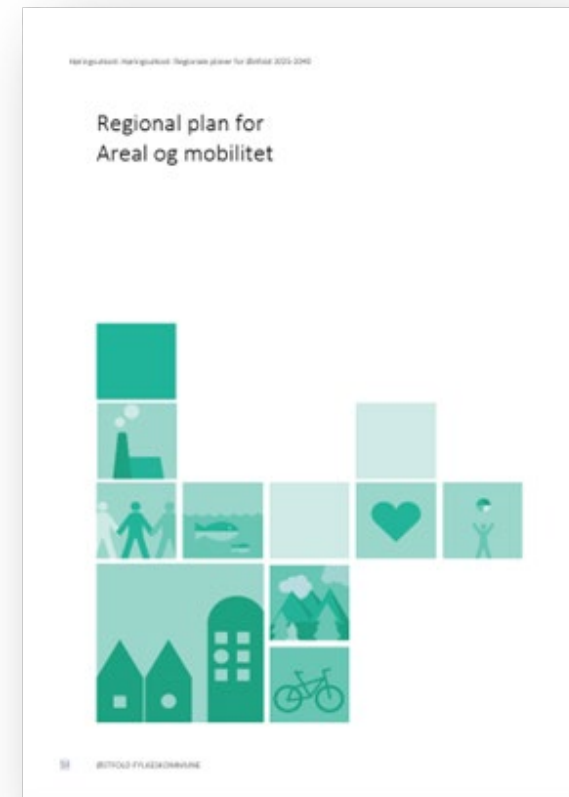
Hovedinntrykk

- Innspillene **støtter** forenkling og konsentrering av temaer
- Positive til **helhetsgrepet** – koordinerte prosesser, god sammenheng og utfyllende innhold
- De **påpeker** behov for mer fokus på målkonflikter og balanse mellom miljømessig bærekraft og andre samfunnshensyn
- Noe behov for **spesifisering** av mål og enkelte tillegg
- Ingen av Østfolds kommuner ønsker planforslaget slik det er foreslått
- Fylkeskommunens **rolle** som samfunnsutvikler og planmyndighet
- Detaljeringsgrad og lokalt handlingsrom
- Ressurser og kapasitet

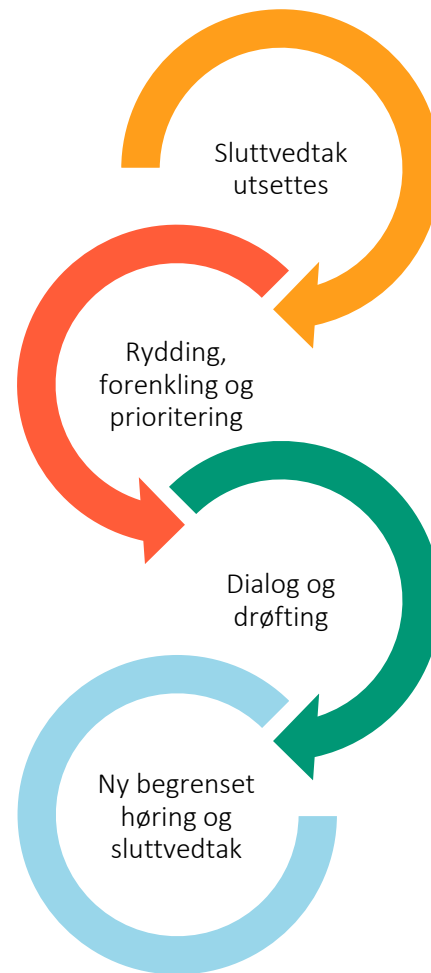
Innspill til Regional plan for areal og mobilitet

- Alt a og b
 - KU og balansen mellom bærekraftsdimensjonene
 - forholdet til planetens tålegrense
- detaljeringsgrad
- dokumentasjonskrav
- ressursbehov i kommunene
- hjemler og begreper
- regionale hensyn og differensiering

Hva gjør vi nå?

Erfarings fra «ryddeprosessen»

- De tidligere 12 planene har levd sine liv i ulike sektorer
- Samordning i 3 planer er:
 - Omfattende og krevende å gjennomføre, både faglig og prosessuelt
 - Krevende å forstå – utfordring å finne rett nivå, god lesbarhet
- Tidsdimensjonen: Svært mye har skjedd siden 2020
 - Krisene og utfordringene vokser i kompleksitet samtidig som ressursene minker
- Hva kan effekten av plansaneringen bli?
 - Vil det politiske og samfunnets eierskap glippe?
 - Vil det vokse opp en «underskog» av temaplaner og temastrategier?

Takk for meg!

